Европейски парламент
2024 – 2029

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ

P10_TA(2025)0229

Положението в Афганистан: подкрепа за жените и общностите, засегнати от неотдавнашните земетресения

Резолюция на Европейския парламент от 9 октомври 2025 г. относно положението в Афганистан: подкрепа за жените и общностите, засегнати от неотдавнашните земетресения (2025/2872(RSP))

Европейският парламент,

– като взе предвид Всеобщата декларация за правата на човека от 10 декември 1948 г. и Международния пакт за граждански и политически права от 16 декември 1966 г.,

– като взе предвид Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените от 18 декември 1979 г. и Конвенцията на ООН за правата на детето от 20 ноември 1989 г., и двете ратифицирани от Афганистан,

– като взе предвид резолюцията на Общото събрание на ООН от 7 юли 2025 г. относно положението в Афганистан,

– като взе предвид доклада на генералния секретар на ООН от 11 юни 2025 г. до Съвета за сигурност на ООН, озаглавен „Положението в Афганистан и последиците от него за международния мир и международната сигурност“,

– като взе предвид Конвенцията на ООН за статута на бежанците от 28 юли 1951 г. и протокола към нея от 1967 г.,

– като взе предвид принципа на забрана за връщане съгласно международното право,

– като взе предвид заключенията от третата среща на специалните пратеници на ООН за Афганистан, проведена в Доха, Катар, на 30 юни и 1 юли 2024 г.,

– като взе предвид предишните си резолюции относно положението в Афганистан, и по-специално резолюцията си от 19

септември 2024 г. относно влошаването на положението на жените в Афганистан поради неотдавнашното приемане на закона за „Насърчаване на добродетелта и борбата с порока“[1],

– като взе предвид заключенията на Съвета от 14 ноември 2022 г. относно жените, мира и сигурността и заключенията на Съвета от 15 септември 2021 г. относно Афганистан, в които се очертават пет критерия за взаимодействието на ЕС с ръководените от талибаните фактически управляващи органи,

– като взе предвид решението на Съда на Европейския съюз (Съда на ЕС) от 4 октомври 2024 г.[2], в което се постановява, че системна дискриминация като тази, на която са подложени афганистанските жени от режима на талибаните, представлява преследване съгласно правото на ЕС в областта на убежището,

– като взе предвид Споразумението за сътрудничество за партньорство и развитие между Европейския съюз и неговите държави членки, от една страна, и Ислямска република Афганистан, от друга страна[3], подписано на 18 февруари 2017 г.,

– като взе предвид тематичните насоки на ЕС относно защитниците на правата на човека, относно насърчаването и защитата на правата на детето и относно насилието над жени и момичета и борбата с всички форми на дискриминация срещу тях,

– като взе предвид съобщението на Комисията от 10 март 2021 г. относно хуманитарната дейност на ЕС: нови предизвикателства, същите принципи (COM(2021)0110), което дава приоритет на защитата, подготвеността за бедствия и нуждите на жените и уязвимите групи,

– като взе предвид годишния доклад за 2024 г. на Световната продоволствена програма относно Афганистан, публикуван на 27 март 2025 г.,

– като взе предвид индекса на човешкото развитие за 2022 г.,

– като взе предвид съвместното изявление на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, на Европейския парламент и на Комисията от 30 юни 2017 г., озаглавено „Нов Европейски консенсус за развитие – нашият свят, нашето достойнство,

---

1 ОВ C, C/2024/7211, 10.12.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7211/oj.

2 Решение на Съда от 4 октомври 2024 г., *AH, FN v Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl*, C-608/22, C-609/22, ECLI:EU:C:2024:828.

3 ОВ L 67, 14.3.2017 г., стр. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2017/434/oj.

нашето бъдеще“,

– като взе предвид доклада на Международната кризисна група, озаглавен „Afghanistan: The Taliban Restrict Women’s Rights, Worsening the Humanitarian Crisis“ (Афганистан – талибаните ограничават правата на жените, което влошава хуманитарната криза), публикуван на 31 януари 2023 г.,

– като взе предвид призива на УНИЦЕФ за хуманитарно финансиране за 2025 г., отправен на 5 декември 2024 г.,

– като взе предвид призива за спешно финансиране за Афганистан, отправен от Агенцията на ООН за бежанците през септември 2025 г.,

– като взе предвид призива на УНИЦЕФ за реагиране на земетресението в Афганистан за 2025 г., отправен на 9 септември 2025 г.,

– като взе предвид плана на Международната организация по миграция за реагиране на кризата в Афганистан за 2025 г., публикуван на 16 декември 2024 г.,

– като взе предвид призива на Световната здравна организация за извънредните здравни ситуации за 2025 г., публикуван на 16 януари 2025 г.,

– като взе предвид заповедите за арест, издадени на 8 юли 2025 г. от Международния наказателен съд (МНС) за върховния лидер на талибаните Хайбатула Ахундзада и главния съдия на талибаните Абдул Хаким Хакани,

– като взе предвид решението на Съда на ЕС от 16 януари 2024 г. по дело C-621/21 относно предоставянето на международна закрила на жените, изправени пред насилие, основано на пола[1],

– като взе предвид член 136, параграфи 2 и 4 от своя Правилник за дейността,

A. като има предвид, че на 31 август 2025 г. смъртоносно земетресение с магнитуд 6.0 разтърси провинция Кунар в източната част на Афганистан, при което над 2200 души загинаха и още хиляди бяха ранени в Кунар и съседната провинция Нангархар; като има предвид, че над 6700 домове бяха разрушени и цели села са в руини, в резултат на което най-малко 11 000 души живеят в палатки, изложени на риск от хипотермия, на прага на зимата; като има предвид, че съкращенията в глобалната хуманитарна помощ оказаха

---

[1] Решение на Съда от 16 януари 2024 г., *WS срещу Интервюиращ орган на Държавна агенция за бежанците при Министерския съвет*, дело C-621/21, ECLI:EU:C:2024:47.

сериозно въздействие върху реакцията на кризата;

Б. като има предвид, че управлението на талибаните доведе до сериозна международна изолация на Афганистан, което забави предоставянето на международната помощ; като има предвид, че жените са засегнати в несъразмерно по-голяма степен от земетресението поради строгия социален кодекс на талибаните, който забранява на мъжете доброволци да докосват жени, което затруднява спасителните операции и медицинското лечение; като има предвид, че от 5 септември 2025 г. насам талибаните не допускат афганистански жени служители и сътрудници в обекти на ООН в Кабул, което ограничава сериозно предоставянето на хуманитарна помощ на жени и момичета; като има предвид, че здравните последици от половия апартейд, наложен на Афганистан от режима на талибаните, оказаха отрицателно въздействие върху предоставянето на помощ на жени и момичета жертви; като има предвид, че липсата на жени лекари и строгите ограничения за пътуване на жените и момичетата допринесоха за високия брой смъртни случаи от земетресенията; като има предвид, че жените хуманитарни работници изиграха решаваща роля за осъществяването на контакт със засегнатите села, за предоставянето на здравни грижи и психосоциална подкрепа и за разпределянето на помощта;

В. като има предвид, че след завръщането си на власт през август 2021 г. талибаните наложиха радикално тълкуване и прилагане на шариата, което доведе до почти пълно отстраняване на жените и момичетата от обществения живот в Афганистан; като има предвид, че това положение се поддържа чрез широкообхватни ограничения за жените и момичетата, включително забрани за достъп до средно и висше образование, забрани за участие в повечето форми на заетост, лишаване от достъп до обществени пространства и спорт, налагане на строги правила за облеклото, премахване на системите за подкрепа на жертвите на насилие и изисквания жените да пътуват само с придружител от мъжки пол; като има предвид, че допълнителни постановления, като например въведената през декември 2024 г. забрана за жените да получават медицинско образование или да се явяват на заключителни изпити по медицина, намалиха драстично броя на жените медицински специалисти в Афганистан;

Г. като има предвид, че през 2024 г. Съдът на ЕС постанови три ключови решения[1] относно основаното на пола насилие и

---

[1] Решение на Съда от 16 януари 2024 г., *WS срещу Интервюиращ орган на Държавна агенция за бежанците при Министерския съвет*, дело C-621/21, ECLI:EU:C:2024:47. Решение на Съда от 11 юни 2024 г., *K, L* v *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid*, C-646/21, ECLI:EU:C:2024:487; Решение на Съда от 4 октомври 2024 г., *AH, FN* v *Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl*, C-608/22, C-609/22, ECLI:EU:C:2024:82.

преследване, в които се посочва, че държавите членки имат право да вземат предвид единствено пола и националността, когато извършват индивидуална оценка на молба за убежище, подадена от жена с афганистанско гражданство;

Д. като има предвид, че от 30 септември до 2 октомври 2025 г. талибаните наложиха спиране на достъпа до интернет в национален мащаб, което доведе до нарушения на комуникациите, полетите, банковото дело и основните услуги и лиши милиони афганистанци от достъп до информация и образование, по-специално като отнеха една от последните оставащи възможности за жените и момичетата да продължат образованието си, предвид забраната на талибаните жените да ходят на училище след шести клас;

Е. като има предвид, че според Световната здравна организация 422 здравни заведения в Афганистан са затворили врати поради недостиг на финансиране, което засяга 3,08 милиона души; като има предвид, че Афганистан е изправен пред множество извънредни здравни ситуации, които влошават това, което вече беше един от най-високите коефициенти на майчина смъртност в света;

Ж. като има предвид, че хуманитарното положение в Афганистан е тежко, като близо 24 милиона души зависят от хуманитарна помощ и почти 15 милиона души страдат от остра продоволствена несигурност; като има предвид, че между януари и октомври 2024 г. в Афганистан се завърнаха над 1,1 милиона души, много от които принудително върнати, което поставя под още по-голям натиск вече изпитващите затруднения общности; като има предвид, че има над 3,2 милиона вътрешно разселени лица в Афганистан и 5,3 милиона афганистански бежанци и търсещи убежище лица в съседните държави;

З. като има предвид, че съкращенията на финансирането на външната помощ от страна на САЩ засегнаха сериозно здравната система и програмите за продоволствено подпомагане на Афганистан; като има предвид, че ЕС и неговите държави членки продължават да бъдат едни от най-големите донори на хуманитарна помощ за Афганистан, като одобриха спешно финансиране в размер на 1 милион евро, в допълнение към сумата от 161 милиона евро под формата на хуманитарна помощ, която вече е отпусната през 2025 г. и предназначена за организации в Афганистан; като има предвид, че хуманитарната помощ на ЕС в Афганистан се предоставя единствено чрез хуманитарни партньори;

И. като има предвид, че Афганистан продължава да е изправен пред значителна терористична активност от страна на екстремистки ислямистки групи, включително талибаните, Ал-Кайда и Ислямска държава в Ирак и Леванта – Хорасан, които умишлено

насочват действията си срещу граждански лица, малцинства и хуманитарни работници; като има предвид, че ЕС с право няма отношения с фактически управляващите органи в Афганистан;

1. изразява дълбока загриженост относно хуманитарното положение в Кунар, Нангархар и съседните провинции вследствие на земетресенията, изказва съболезнования на семействата на жертвите и настоятелно призовава международните участници да предоставят помощ на оцелелите възможно най-бързо; настоява, че реакцията при извънредни ситуации за населението с недостатъчно обслужване трябва да бъде засилена, че трябва да се предоставя помощ на завръщащите се мигранти на граничните пунктове и че по-специално здравните услуги за майките и децата трябва да бъдат подобрени; призовава фактически управляващите органи в Афганистан да премахнат всички ограничения на достъпа до хуманитарна помощ или нейното разпределение; осъжда като престъпление срещу човечеството умишленото изоставяне, на което афганистанският режим осъди жените и момичетата жертви на тази трагедия;

2. решително осъжда репресивните мерки, като например неотдавнашното прекъсване на интернет, наложено от талибаните в цялата страна; отново заявява, че тези практики още повече изолират народа на Афганистан, особено жените, които търсят възможности за онлайн обучение, и оказват отрицателно въздействие върху операциите за хуманитарна помощ, както и върху и без това крехката икономика на страната; призовава фактически управляващите органи да се въздържат от подобни практики в бъдеще;

3. настоятелно призовава международната общност да координира усилията си за увеличаването и предоставянето на хуманитарна помощ, възстановяването на инфраструктурата и осигуряването на медицинска и психологическа подкрепа за оцелелите, включително посттравматични грижи; призовава за по-големи инвестиции в издръжливост на равнището на общностите, включително устойчиви на земетресения жилища, местни здравни системи, продоволствена сигурност и поминък за жените; призовава Комисията спешно да увеличи подкрепата за основните нужди и средствата за препитание за Афганистан и да увеличи националния пакет; призовава Комисията да продължи да работи чрез подхода на свързаност между областите на хуманитарните действия, развитието и мира; припомня, че влошаващото се хуманитарно положение и цялостната липса на перспективи за по-добро бъдеще могат да доведат до засилване на дестабилизацията и радикализацията, както и до разселване на населението в Афганистан и извън неговите граници; приветства намерението на Комисията, изразено в нейното

предложение за създаване на инструмент „Глобална Европа“[1], да увеличи подкрепата на ЕС за действия за издръжливост и интегрирани мерки за справяне с нестабилността и настоятелно призовава Комисията и държавите членки да увеличат гъвкавото многогодишно финансиране в това отношение; насърчава ЕС да задълбочи взаимодействието си с регионални партньори и надеждни неправителствени организации, за да се гарантира, че помощта се предоставя без намесата на талибаните, когато това е възможно;

4. отбелязва с дълбока загриженост, че засегнатият от земетресението регион е изправен пред масов приток на афганистански семейства, завръщащи се в разрушени домове и земеделска земя, след принудителното им експулсиране от Иран и Пакистан; осъжда нарушенията на правата на човека, извършвани по време на това депортиране; изразява дълбока загриженост относно последвалото допълнително натоварване на инфраструктурата за хуманитарна помощ в тези провинции; призовава Иран и Пакистан незабавно да спрат депортирането към Афганистан; във връзка с това подчертава, че е много важно да се спазва принципът на забрана за връщане, особено предвид продължаващия конфликт и нестабилност в Афганистан, както и предвид преследването на етнически групи, жени и политически опоненти;

5. отбелязва със загриженост положението на афганистанските защитници на правата на човека, журналисти и други обществени фигури, които са подкрепяли демократичното развитие на Афганистан през последното десетилетие и на които е била предоставена документация, даваща им временен статут в Пакистан; призовава ЕС и неговите държави членки, когато е уместно и възможно, да окажат съдействие на тези лица в процеса на подаване на молби за убежище;

6. осъжда решително многобройните основани на пола ограничения и дискриминационни политики на талибаните, които възпрепятстват достъпа на афганистанските жени до образование, медицинско обучение, здравеопазване и хуманитарна работа, което води до установяването на полов апартейд; призовава ЕС да подкрепи признаването на половия апартейд като престъпление срещу човечеството; призовава фактически управляващите органи в Афганистан да премахнат всички ограничения по отношение на жените и призовава за незабавно възстановяване на пълноценното, равноправно и съдържателно участие на жените и момичетата в обществения живот; отново призовава ЕС и държавите членки да предприемат всички необходими мерки, за да позволят на афганистанските

---

1 Предложение на Комисията от 16 юли 2025 г. за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на инструмент „Глобална Европа“ (COM(2025)0551).

жени да участват съдържателно в международни форуми и преговори; в частност настоятелно призовава фактически управляващите органи да отворят отново центровете за медицинско образование за жените, предвид драстичния недостиг на медицински персонал от женски пол в страната;

7. призовава фактически управляващите органи да премахнат незабавно ограниченията за жените хуманитарни работници и студенти, да позволят на жените да участват пълноценно в реакцията при бедствия и да разрешат на организациите за защита на правата на жените да продължат работата си в Афганистан; в частност призовава органите незабавно да премахнат всички ограничения за жените, работещи в организации на гражданското общество, както на местно, така и на международно равнище, така че те да могат да продължат работата си;

8. осъжда продължаващото насилие над жените в Афганистан, включително изнасилването и сексуалното насилие, принудителните (детски) бракове, домашното насилие и случаите на генитално осакатяване на жени;

9. настоява, че талибаните трябва да попречат на Ал-Кайда, Даиш, Ислямска държава в Ирак и Леванта – Хорасан и други терористични групировки и лица да използват афганистанска земя за заплаха или нарушаване на сигурността на която и да е друга държава, като отказват да приемат членове на тези групировки и ги възпрепятстват да извършват набиране и обучаване на лица или набиране на финансови средства; изразява загриженост, че тези ангажименти не се изпълняват; настоятелно призовава всички съответни партньори да увеличат усилията си за разбиване на всички мрежи за финансиране на тероризма;

10. призовава ЕС и държавите членки да увеличат натиска върху талибаните, включително чрез целенасочени санкции, замразяване на активи и забрани за пътуване на талибански лидери, отговорни за системни нарушения на правата на човека, и да се въздържат от възобновяване на дипломатическите отношения с талибаните в съответствие с петте критерия, определени в заключенията на Съвета от септември 2021 г. относно Афганистан;

11. призовава международната общност да търси отговорност от талибаните, включително чрез създаването на независим механизъм на ООН за разследване за Афганистан, и да изпълни заповедите на МНС от юли 2025 г. за арест на върховния лидер на талибаните Хайбатула Ахундзада и главния съдия на талибаните Абдул Хаким Хакани, които бяха издадени на основание престъпления срещу човечеството, свързани с преследването на жени и момичета; изразява подкрепата си за

текущите разследвания на преследването, основано на пола, и други нарушения на правата на човека;

12. приветства създаването на независим механизъм за разследване за Афганистан в отговор на призива на афганистанските жертви като важен етап в стремежа към истина, справедливост и търсене на отговорност за народа на Афганистан, който страда от международни престъпления и нарушения на международното право, извършвани в страната; приветства също така подновяването на мандата на специалния докладчик на ООН и повтаря призива му за търсене на отговорност;

13. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, на Комисията, на заместник-председателя на Комисията / върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, на правителствата и парламентите на държавите членки, на специалния пратеник на ЕС за Афганистан и на фактически управляващите органи в Афганистан.